Четвъртък, 17 септември 2020 г.

P9_TA(2020)0227

Максимално използване на потенциала за енергийна ефективност на сградния фонд на ЕС

Резолюция на Европейския парламент от 17 септември 2020 г. относно максимално използване на потенциала за енергийна ефективност на сградния фонд на ЕС (2020/2070(INI))

(2021/C 385/08)

Европейският парламент,

— като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално член 194 от него,

— като взе предвид Европейския стълб на социалните права, който беше тържествено обявен от Парламента, Съвета и Комисията на Социалната среща на върха за справедливост на заетостта и растежа на 17 ноември 2017 г. в Гьотеборг,

— като взе предвид споразумението, прието на 21-вата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP21) в Париж на 12 декември 2015 г. (Парижкото споразумение),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM(2019)0640),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 28 ноември 2018 г., озаглавено „Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“ (COM(2018)0773),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 10 март 2020 г., озаглавено „Нова промишлена стратегия за Европа“ (COM(2020)0102),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 11 март 2020 г., озаглавено „Нов план за действие относно кръговата икономика — За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ (COM(2020)0098),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 20 септември 2011 г., озаглавено „Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа“ (COM(2011)0571), както и продуктовия отпечатък върху околната среда на посочените в него ресурси,

— като взе предвид Специален доклад № 11/2020 на Европейската сметна палата от 28 април 2020 г., озаглавен „Енергийна ефективност на сградите — все още не се акцентира достатъчно върху разходната ефективност“,

— като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 12 декември 2019 г.,

— като взе предвид заключенията на Съвета от 25 юни 2019 г. относно бъдещето на енергийните системи в Енергийния съюз, които да гарантират енергийния преход и постигането на целите в областта на енергетиката и климата до 2030 г. и след това,

— като взе предвид Пакта от Амстердам — Програма на ЕС за градовете, договорен на неформалната среща на европейските министри, отговарящи за градоустройството, на 30 май 2016 г.,

— като взе предвид Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове, приета на неформалната среща на европейските министри, отговарящи за градското развитие, на 24 и 25 май 2007 г.,

— като взе предвид Директива № 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, изменена с Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност ([1]),

([1]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 210.

— като взе предвид Директива № 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите, изменена с Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийната ефективност на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност ([2]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници ([3]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([4]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС ([5]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия ([6]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета ([7]),

— като взе предвид Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията ([8]),

— като взе предвид Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите ([9]),

— като взе предвид Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна ([10]),

— като взе предвид своята резолюция от 15 януари 2020 г. относно Европейския зелен пакт ([11]),

— като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно извънредното положение по отношение на климата и околната среда ([12]),

— като взе предвид своята резолюция от 14 март 2019 г. относно изменението на климата — европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика в съответствие с Парижкото споразумение ([13]),

— като взе предвид своята резолюция от 25 октомври 2018 г. относно разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива в Европейския съюз: време за действие! ([14]),

---

([2]) ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 75.
([3]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82.
([4]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.
([5]) ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125.
([6]) ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54.
([7]) ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 5.
([8]) ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.
([9]) ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1.
([10]) ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7.
([11]) Приети текстове, P9_TA(2020)0005.
([12]) Приети текстове, P9_TA(2019)0078.
([13]) Приети текстове, P8_TA(2019)0217.
([14]) Приети текстове, P8_TA(2018)0438.

Четвъртък, 17 септември 2020 г.

— като взе предвид своята резолюция от 6 февруари 2018 г. относно ускоряването на иновацията в областта на чистата енергия ([15]),

— като взе предвид своята резолюция от 13 септември 2016 г., озаглавена „Към нова концепция за енергийния пазар“ ([16]),

— като взе предвид своята резолюция от 13 септември 2016 г. относно „Стратегия на ЕС в сферата на отоплението и охлаждането“ ([17]),

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

— като взе предвид доклада на комисията по промишленост, изследвания и енергетика (A9-0134/2020),

А. като има предвид, че на сградите се дължат около 40 % от потреблението на енергия и 36 % от емисиите на CO_2 в ЕС и следователно тяхното основно реновиране, в т.ч. поетапно, е от решаващо значение за постигането на целта на ЕС за нулеви нетни емисии на парникови газове до 2050 г.;

Б. като има предвид, че строителният сектор е най-големият потребител на енергия в ЕС и 97 % от сградния фонд на ЕС не е енергийно ефективен, като само 0,2 % от жилищните сгради в ЕС са подложени на основно реновиране, включително поетапно основно реновиране, всяка година, и като има предвид, че над 94 % от днешните сгради ще продължат да съществуват през 2050 г., а повечето от домовете, училищата и бюрата, които ще заемаме тогава вече са изградени;

В. като има предвид, че отоплението на пространствата и затоплянето на водата съставляват приблизително 80 % от енергийното потребление на домакинствата, като половината от сградите на ЕС имат индивидуални котли, инсталирани преди 1992 г., с ефективност 60 % или по-малко, и като има предвид, че 22 % от индивидуалните газови котли, 34 % от директните електрически нагреватели, 47 % от котлите на мазут и 58 % от котлите на въглища са по-стари от техния технически срок на експлоатация;

Г. като има предвид, че увеличаването на процента на реновиране до почти 3 % и реновирането на 210 милиона съществуващи сгради би могло да създаде до 2 милиона работни места ([18]) в строителния сектор, което представлява около 9 % от БВП на Съюза и е важна част от стратегията за възстановяване след кризата, свързана с COVID-19, и би могло да допринесе за създаването на чиста икономика като част от Европейския зелен пакт;

Д. като има предвид, че Европейската обсерватория за сградния фонд (ОСФ) играе ключова роля за наблюдение и подобряване на цялостната енергийна ефективност на сградите в ЕС чрез надеждни, последователни и лесни за сравнение данни;

Е. като има предвид, че качеството на живот на всички граждани може да бъде подобрено чрез предприемане на мерки за подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд на ЕС и следователно основното предизвикателство е да се намали тежестта за около 50 милиона домакинства в Европейския съюз, които са изправени пред енергийна бедност, да се намалят сметките за енергия и да се предоставят комфортни, достъпни и енергийноефективни жилища за всички;

([15]) ОВ C 463, 21.12.2018 г., стр. 10.
([16]) ОВ C 204, 13.6.2018 г., стр. 23.
([17]) ОВ C 204, 13.6.2018 г., стр. 35.
([18]) Ürge-Vorsatz, Diana, Tirado-Herrero, Sergio, Fegyverneky, Sándor, Arena, Daniele, Butcher, Andrew and Telegdy, Almos, *Employment Impacts of a Large-Scale Deep Building Energy Retrofit Programme in Hungary*, (Въздействия върху заетостта на широкомащабна програма за основно енергийно реновиране на сградите в Унгария), 2010 г.; Janssen, Rod and Staniaszek, Dan, *Колко работни места? A Survey of the Employment Effects of Investment in Energy Efficiency of Buildings*, (Последици за заетостта от инвестициите в енергийната ефективност на сградите), Промишлен форум за енергийна ефективност, 2012 г.

Ж. като има предвид, че Световната здравна организация (СЗО) изчислява, че хората прекарват приблизително 90 % от времето си на закрито в жилищни и нежилищни сгради и че над половин милион европейци умират преждевременно всяка година поради лошото качество на въздуха в помещенията ([19]) и като има предвид, че правилното проветряване чрез отваряне на прозорците подобрява качеството на въздуха в домовете на хората, като предоставя и естествена светлина, като това ги прави по-здравословни, което е от основно значение, особено по време на настоящата криза във връзка с COVID-19;

З. като има предвид, че е призовал „за преразглеждане на Директивата за енергийната ефективност (ДЕЕ) и Директивата за енергийната ефективност на сградите в съответствие с по-големите амбиции на ЕС в областта на климата, както и за укрепване на тяхното прилагане посредством обвързващи национални цели“ ([20]);

И. като има предвид, че са необходими допълнителни инвестиции в размер на 282 милиарда евро за реновирането на европейския сграден фонд, както и интелигентна комбинация от стриктно прилагане на съществуващите политики, нови политически инициативи за постепенно премахване на най-зле функциониращите в енергиен план сгради, както и допълнителни и подходящи механизми за финансиране и инвестиции в иновативни решения, за да се постигне енергийно ефективен сграден фонд, както и целта на Съюза за енергийна ефективност до 2030 г.;

Й. като има предвид, че интегрираните програми за реновиране (ИПР) имат за цел да бъдат цялостни, като поставят на първо място енергийната ефективност, и да се съсредоточат върху по-широките съседни екосистеми, които включват високи цели за намаляване на енергията за отделни сгради, основават се на най-добрите практики и се приемат като съставени от три основни стълба:

a) типология на конструкцията и строителни материали, изискващи задълбочени познания за възрастта, използването и метода на строителство на сградите и за потенциала за икономия на енергия, който представляват, както и описание на видовете материали, които ще се използват по време на реновирането, включително тяхното въздействие върху жизнения цикъл;

b) предоставяне и достъп до устойчиви енергийни източници, а именно възобновяеми източници на място и в близост, включително системи за централно отопление или охлаждане, или използване на капацитета за съхранение на топлина на сградите, услуги „vehicle-to-X“ и други възможности за гъвкавост, позволяващи интеграция в сектора;

c) ползи за общността/обществото, а именно интегрирането на местните общности във всички проекти и програми за реновиране на енергийната мрежа с цел справяне с въпроси като енергийна бедност, липса на технически и/или финансови ресурси и липса на информация;

К. като има предвид, че прилагането на този основан на три стълба подход гарантира, че разработването и прилагането на ИПР ще се извърши по начин, който се съсредоточава върху по-широките ползи, които могат да бъдат осигурени чрез енергийно реновиране за хората и общностите, като енергийна ефективност, устойчивост на климатичните промени, индустриална конкурентоспособност, устойчивост, социално приобщаване и достъпност;

Квартали и общности

1. подчертава ролята на кварталите и общностите, както и на други участници като местни и регионални органи и малки и средни предприятия (МСП) в ИПР, като цялостен подход към реновирането, за да се постигне строителен сектор с висока енергийна ефективност и неутралност по отношение на климата до 2050 г., в съответствие с Директивата относно енергийните характеристики на сградите (ДЕХС);

2. изисква политиките в областта на сградния фонд и реновирането да бъдат всеобхватни и приобщаващи, да допринасят за постигането на целите на ЕС по отношение на климата, да включват ИПР, които интегрират местни вериги за създаване на стойност, социални услуги и достъпност, технологична готовност, адекватен, здравословен вътрешен климат и качество на

([19]) Световна здравна организация: *„Над половин милион случаи на преждевременна смърт годишно в Европейския регион, дължащи се на замърсяване на въздуха в дома и атмосферата“,* 2018 г.

([20]) Резолюция на Европейския парламент от 15 януари 2020 г. относно Европейския зелен пакт, Приети текстове, P9_TA(2020)0005.

околната среда, мобилност, технически, промишлени и енергийноефективни функции на сградите и създаване на условия за производство и обмен на енергия от възобновяеми източници на място или в близост, както и гъвкавост на обмена и търсенето, а още и използване на излишната топлина и охлаждане от съседни промишлени съоръжения, местни транспортни системи или водни пътища, когато това е устойчив вариант;

3. подчертава важната роля, която гражданите играят за реновирането на сградния жилищен фонд, и значението на създаването на ефективни инструменти, най-добри практики и предоставяне на цялата възможна информация и знания на местно равнище, включително възможности, свързани с технологиите (т.е. интелигентни измервателни уреди); признава освен това тласъка, който дават енергийните общности чрез обединяването на гражданите, информирането и ангажирането им за започване на собствени реновации и/или производство на енергия от възобновяеми източници, и призовава за цялостен пакет от политически мерки за разширяване на тези подходи;

4. призовава Комисията да направи оценка на въздействието на гентрификацията и прогонването на наемателите поради планове за реновиране на кварталите, както и на различията между половете и положението на уязвимите граждани; счита, че един общностен подход, в допълнение към предпазните мерки на регулаторно равнище, би могъл да запази съществуващите общности, както и да създаде стимули, които са от съществено значение за максимално увеличаване на енергийната ефективност и за привличане на необходимите частни и публични инвестиции; подчертава необходимостта от подкрепа за най-уязвимите граждани чрез предоставяне на достъп до достойни условия на живот, комфорт и здраве, като подчертава важната роля на социалните жилища;

5. подчертава факта, че собствеността върху сградите, законите за отдаване под наем и броят на собствениците на жилища и наемателите, както и програмите за инвестиционни възможности и подпомагане на жилищната собственост, атмосферните условия и енергийните системи варират в различните държави членки; счита, че една стратегия за „вълна на реновиране“ трябва да отчита различните обстоятелства, които са от значение за всяка държава членка, също и в съответствие с интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата (НПЕК); подчертава в частност, че тези реновации следва да не водят до непоносима тежест на цената на наемите за наемателите;

6. подчертава мащаба на енергийната бедност в Съюза, от която по приблизителни оценки са засегнати до 50 милиона домакинства ([21]); счита, че „вълната на реновиране“ и свързаните с нея предстоящи инициативи следва да имат като една от ключовите цели прекратяването на енергийната бедност и осигуряването на здравословни и безопасни условия на живот за всички; приветства намерението на Комисията да обърне специално внимание на реновирането в енергийно бедните домакинства и подчертава, че е важно да се приемат мерки за пестене на енергия, за насърчаване на навиците за енергийноефективно-потребление и за промяна в поведението; подчертава, че публичният сектор трябва да изпълнява водеща роля в тази област;

7. подчертава незабавния успех на „обслужването на едно гише“ за енергийното реновиране на сгради като прозрачен и достъпен инструмент за предоставяне на консултации от гледна точка на клиентите, насърчаване на обединяването на проекти и възпроизводими модели, предоставяне на информация относно финансирането от трети страни, координиране и придружаване на реновациите, както и осигуряване на изграждане на капацитет за общините и активното участие на местните действащи лица, като например енергийните общности, потребителските асоциации, местните бизнес сдружения, включително от строителната промишленост, и жилищните кооперации през целия процес;

8. припомня, че са необходими както публични, така и частни усилия за постигане на конкретни резултати в областта на енергийната ефективност на съществуващия сграден фонд; подчертава необходимостта не само да се създават, но и да се поддържат тези услуги за предоставяне на консултации на едно гише, с цел непрекъснато захранване на пазара с поредица от проекти, включително проекти с по-малък мащаб; счита, че създаването на обслужване на едно гише на регионално или местно равнище ще осигури по-добър достъп до механизмите за финансиране;

9. приветства предложението относно „отворените платформи“, съдържащо се в Европейския зелен пакт; подчертава, че те трябва да бъдат прозрачни, многостепенни и приобщаващи, като обхващат широк кръг от заинтересовани страни и създават възможност за преодоляване на разпокъсаността в строителния сектор; припомня, че платформите трябва да служат на целта за постигане до 2050 г. на декарбонизиран сграден фонд с висока енергийна ефективност и счита, че те следва да бъдат инструмента за справяне с пречките пред реновирането и да ангажират гражданите за постигане на консенсус въз основа на потребностите на общностите;

([21]) Съобщение на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт“ (COM(2019)0640).

10. подчертава, че регионалните платформи следва да поставят измерими цели, да работят за пътни карти и да поддържат редовен обмен със съществуващите платформи за съгласувано действие ДЕЕ, ДЕХС и Директивата за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници ([22]), както и със съществуващите агенции и органи в държавите членки, за да увеличат максимално своето въздействие; изразява убеждение, че платформите са важен инструмент за изпълнението на интегрирани програми за реновиране на сградите и за оказване на подкрепа на държавите членки при изпълнението на техните дългосрочни стратегии за реновиране;

11. отбелязва новата Лайпцигска харта, която трябва да бъде приета по време на германското председателство, и споделя мнението, че градовете играят ключова роля за драстично намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на енергийната ефективност; счита, че реновирането на сградите ще допринесе до голяма степен за постигането на тези цели, като същевременно ще насърчи справедливи, зелени и продуктивни градове чрез устойчиви квартали; призовава германското председателство на Съвета на ЕС, Комисията и държавите членки да гарантират, че градовете са оборудвани с необходимите и пряко достъпни средства за финансиране на мерки за реновиране, особено в светлината на необходимостта от икономическо възстановяване;

12. призовава Комисията да приеме политика за улесняване на ИПР на общностно и регионално равнище в държавите членки, която предвижда основно реновиране, включително поетапно основно реновиране, и отчитане на нуждите на сградите по приобщаващ и интерактивен начин; подчертава възможността за осигуряване на повече решения на място и в близост до възобновяеми енергийни източници и за изискване на механизми за реагиране чрез ИПР; призовава Комисията да ускори работата по Споразумението на кметовете за климата и енергетиката и Механизма на ЕС за градовете; подчертава също така в това отношение важната роля на Програмата за градовете и на градското партньорство;

13. призовава държавите членки да предоставят правомощия на своите местни администрации с оглед въвеждането на ИПР на равнище квартали и общности, като същевременно поставят гражданите в центъра и по подходящ начин съвместяват реновирането с опазването на европейското недвижимо историческо наследство (паметници и сгради), като се изисква от местните органи да предоставят обратна информация за постигнатите резултати, както и за най-добрите практики за бъдещо разработване на политики на национално равнище;

14. призовава държавите членки да създадат рамка за преодоляване на разделените стимули, например чрез предоставяне на точна информация, подходящи стимули и ефективно прилагане ([23]), както и да обърнат необходимото внимание на семействата и общностите, живеещи в енергийна бедност, чрез регулаторна рамка, за да се избегне прогонване на наемателите поради планове за реновиране, например чрез изискване подходящ дял от основно реновираната разгъната застроена площ да бъде запазен за тях, или чрез отдаване на приоритет на сградите с по-висока консумация на енергия или загуби на енергия при разработването на ИПР, както и чрез ограничаване на повишаването на наемите, при условие че това не ограничава способността за извършване на реновиране за повишаване на енергийната ефективност;

15. призовава Комисията да създаде служба за подкрепа на проекти за реновиране, ръководени от гражданите, както и да издаде насоки за прилагане от държавите членки относно концепцията за създаване на благоприятна рамка и равни условия на конкуренция за енергийните общности, въведени от Директивата за пазара на електрическа енергия ([24]) и Директивата за енергия от възобновяеми източници, за да се гарантира успешното изпълнение и пълното признаване на ползите от ръководените от граждани енергийни проекти;

16. призовава Комисията незабавно да постави началото на платформи, както се посочва в Съобщението относно Европейския зелен пакт, и да включи тези платформи като ключов приоритет в ИПР; подчертава, че ИПР следва да бъдат придружени от инициативи на ЕС за разпространяване на най-добри практики относно възпроизвеждането на програми, разпространението на капацитет, секторната интеграция и гаранциите за общностите, намиращи се в положение на енергийна бедност, в съответствие с ангажиментите на ДЕХС;

([22]) Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 210); Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 75); Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([23]) Castellazzi, L., Bertoldi, P., Economidou, M., *Overcoming the split incentive barrier in the building sectors: unlocking the energy efficiency potential in the rental & multifamily sectors*, (Преодоляване на пречките, свързани с разделените стимули в сектора на строителството: отключване на потенциала за енергийна ефективност в секторите на наемите и многофамилните сгради), Люксембург, Служба за публикации на Европейския съюз, 2017 г., https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101251/ldna28058enn.pdf

([24]) Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

Четвъртък, 17 септември 2020 г.

Финанси

17. подчертава, че първоначалните инвестиционни разходи, сложните финансови схеми, разделените стимули (дилемата наемател-собственик), средносрочните/дългосрочните периоди на възвръщаемост, регулаторните и административни бариери, включително за сгради с множество собственици, формата на съществуващото подпомагане и липсата на предвидима дългосрочна политическа рамка действат като значителни пречки пред инвестициите;

18. подчертава, че в контекста на възстановяването от COVID-19 и въздействието му върху публичните и частните финанси схемите за финансиране следва да стимулират и отдават приоритет на пълното, включително поетапно основно реновиране, насочено към постигане на целите за неутралност по отношение на климата до 2050 г., с подходящи стимули, както и цели за постигане на декарбонизиран сграден фонд с висока енергийна ефективност; счита, че това е предварително условие за разглеждане на реновирането на сгради като устойчива дългосрочна инвестиция; подчертава ролята на показателите за ефективност на разходите, включително съпътстващите ползи в това отношение;

19. подчертава, че държавите членки следва да предоставят ясни насоки и да представят измерими, целенасочени действия, както и да насърчават равния достъп до финансиране, включително за сегментите с най-лоши показатели на националния сграден фонд, потребителите с ниска енергийна ефективност, социалните жилища и домакинствата, изправени пред дилемата на разделените стимули, като същевременно се взема предвид финансовата достъпност;

20. подчертава, че собствениците на жилища, и по-специално домакинствата с ниски доходи и засегнатите от енергийна бедност домакинства, сдруженията и кооперативите за жилищно настаняване, субектите, предоставящи обществени жилища, и местните органи следва да бъдат подкрепяни в усилията да осигурят устойчивост на своя сграден фонд и на архитектурната среда по отношение на климата, например чрез безвъзмездни средства или финансови инструменти, основаващи се на допълняемост на финансирането по многогодишната финансова рамка (МФР), на националните бюджети и на източниците от частния сектор;

21. счита, че се изисква приоритизиране на финансирането за реновиране за повишаване на енергийната ефективност във всеки съответен европейски фонд, както и силна координация за намиране на полезни взаимодействия, улесняване на смесеното финансиране, обединяване на проекти и изграждане списъци от проекти, за да се гарантира навременното усвояване на средствата; призовава финансовите институции да отделят значителни ресурси за изграждане на капацитет и техническо подпомагане; подчертава, че са необходими най-малко 75 милиарда евро годишно в стимули от ЕС в допълнение към непрекъснато и стабилно финансиране на европейско, национално и регионално равнище, както и частно инвестиране, за да се гарантира основно реновиране за постигане декарбонизиран сграден фонд с висока енергийна ефективност до 2050 г.; призовава съзаконодателите да гарантират необходимото финансиране в рамките на Европейския план за икономическо възстановяване, не на последно място с цел да се помогне на тази част от обществото, която би се възползвала в най-голяма степен от реновирането;

22. приветства констатациите, показващи, че е налице ценова премия за сгради с висока енергийна ефективност ([25]), което гарантира, че собствениците на сгради имат възвръщаемост на инвестициите, но признава необходимостта от намаляване на разходите за жилищно настаняване, строителство и реновиране като цяло;

23. подчертава необходимостта от осигуряване на адекватен и опростен достъп до кредити и финанси, за да се подпомогнат МСП, общностите и семействата за извършване на необходимото реновиране на съществуващия сграден фонд;

24. приветства наличните възможности за строителни реновации като зелени субсидии, данъчни и кредитни стимули; признава ролята на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) за финансирането на проекти за енергийна ефективност и за определянето на енергийната ефективност като специфична цел за регионално развитие в периода 2021-2027 г.; подчертава ролята на групата на Европейската инвестиционна банка за предоставяне на заеми, гаранции и финансови инструменти, като например Инструментът за частно финансиране за енергийна ефективност (PF4EE), механизмът за гаранция „Интелигентно финансиране за интелигентни сгради“, както и в фонда InvestEU, позволяващи също финансиране на проекти за реновиране на социални жилища;

([25]) Hyland, Marie, Lyons, Ronan, Lyons, Sean, *The value of domestic building energy efficiency — evidence from Ireland (Цената на енергийната ефективност на домакинствата — примерът на Ирландия), Energy Economics*, том 40, 2012 г.; Mangold, Mikael, Österbring, Magnus, Wallbaum, Holger, Thuvander, Liane, Femenias, Paula, *Socio-economic impact of renovation and retrofitting of the Gothenburg building stock (Социално-икономическото въздействие на санирането и реновирането на сградния фонд в Гьотеборг), Energy and Buildings*, том 123, 2016 г.

25. обръща внимание на добрите практики на държавите членки, като например използването на приходите на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), смесеното финансиране, гарантирането на признаването на нуждите на домакинствата с ниски доходи и използването на регионалните фондове на ЕС като гаранции и револвиращи фондове; подчертава, че съществува възможност за финансиране на обучение по линия на Механизма за справедлив преход в областта на енергията от възобновяеми източници, както и на ефективността на енергията и източниците;

26. подчертава необходимостта от увеличаване на степента на усвояване на средствата чрез премахване на пречките, особено чрез техническа помощ, по-малко сложни критерии и опростяване на смесеното финансиране с други фондове; изразява съжаление във връзка с факта, че размерът на проектите по Европейската програма за подпомагане в областта на енергетиката на местно равнище (ELENA) остава голям и че по-малките проекти и проектите, които са свързани с общности, се нуждаят от допълнителна подкрепа и обединяване; счита, че Механизмът за градовете на ЕС е потенциално много мощен механизъм за подкрепа на градовете за разработване на ИПР, който следва да бъде продължен и да осигурява подкрепа и за по-малки проекти;

27. признава важната роля на безвъзмездните средства за научните изследвания и иновациите; счита, че е необходимо да се осигури непрекъснато и стабилно финансиране за ИПР както от европейски, така и от национални източници, без прекъсвания, причинени от различни мерки за бюджетно планиране;

28. счита, че държавите членки трябва да гарантират, че всички ИПР са заделили средства за справяне с енергийната бедност, достъпността и техническите и инфраструктурни бариери за уязвимите и домакинства и тези с ниски доходи, което ще им позволи да се възползват от адекватни, здравословни и енергийно ефективни жилища и да бъдат част от програмите за реновиране на кварталите; отправя искане за разработването и споделянето на най-добри практики с иновативни финансови инструменти, като например интегрирано финансиране и схеми, включително енергийно ефективни ипотеки, заеми по EuroPACE и по REnOnBill;

29. отбелязва ролята на регионалните органи и на Европейската инвестиционна банка за предоставянето на финансова подкрепа чрез заеми в публичния сектор, които ще стимулират търговските банки, пенсионните фондове и частния сектор, особено МСП, да продължат да инвестират в реновирането на сгради, например чрез публични кредитни гаранции и иновативни методи за финансиране;

30. признава ролята, която новите бизнес модели, като например договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, реновиране, ръководено от гражданите, енергийни общности и дружества за енергийни услуги, могат да играят в реновирането, и по-специално задбалансовото финансиране за социални жилища, жилищни кооперации и бизнеспаркове; подчертава необходимостта от свързване на интензивността на финансиране с постигнатото ниво на енергийна ефективност, както се изисква от ДЕСХ, като предлага добавяне на възнаграждение за плюс-енергийните сгради; настоятелно призовава Комисията да издаде насоки за прилагане на съответните разпоредби в пакета „чиста енергия за всички европейци“, по-специално да създаде благоприятна рамка, като изисква редовни консултации за разбиране на нуждите на пазара и насърчава смесването на частни и публични средства, ползването на ясни образци на договори и конкретни процедури за възлагане на обществени поръчки с допълнителни разяснения относно правилното отчитане на публичните инвестиции, свързани с ефективността на сградите;

31. призовава Комисията да преразгледа целите за енергийна ефективност, както се изисква от ДЕЕ, като започне с увеличаване на водещата цел за 2030 г. въз основа на подходяща оценка на въздействието и по предвидим начин, както и да предложи минимални годишни проценти за реновиране на сградите и мерки на политиката, които да гарантират основно, включително поетапно основно реновиране, което да създава финансови стимули и стабилност на инвестициите;

32. призовава европейските институции да гарантират, че съответните фондове от новата МФР дават приоритет на целевите суми за енергийна ефективност и реновиране на сгради, с ясни условия и срокове, включително техническа помощ, за да се осигури адекватна степен на усвояване; подчертава значението на гаранциите на ЕС за инвестиции, съчетаването на източници на финансиране, както и на безвъзмездни средства, които да задействат реновиране за енергийна ефективност на жилищата; признава ролята и успешния модел на Европейския фонд за стратегически инвестиции (предстои да бъде заменен от InvestEU); призовава за определяне на приоритети във финансирането на енергийната ефективност на сградите в рамките на компонента на InvestEU за устойчива инфраструктура и за определяне на целеви суми за енергийна ефективност като специфична цел за регионално развитие, която трябва да бъде отразена в съответните споразумения за партньорство на държавите членки, подписани с Комисията;

33. призовава Комисията да премахне финансовите и нефинансовите пречки пред по-високите проценти на усвояване на регионалните фондове, предвидени за интегрирано реновиране на сгради до 2021 г.;

34. призовава за увеличаване на капацитета на Европейската програма за подпомагане в областта на енергетиката на местно равнище (ELENA) и на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за предоставяне на съобразена с нуждите и пряка финансова и техническа помощ на местните органи, както и на конкретни насоки за държавите членки в контекста на плановете за възстановяване от COVID-19;

35. призовава Комисията да проучи осъществимостта на насочването на приходите от СТЕ към действия за енергийна ефективност като реновиране на сгради, включително защитни механизми срещу колебания, както и възможността да се отделят част от приходите от търгове на равнището на ЕС; призовава ЕИБ и националните финансови институции да предоставят подкрепа на разработчиците на проекти през целия цикъл на проекта и да определят фиксиран дял за отпускане на средства, за да се направи реновирането привлекателно и достъпно за гражданите;

36. призовава Комисията и държавите членки да създадат гъвкави модели за полезни взаимодействия на различни финансови програми и инструменти за финансиране на енергийната ефективност в сградите; изисква освен това, в съответствие с доклада на Европейската сметна палата ([26]), да се приеме подход за икономическа ефективност при реновирането с цел повишаване на енергийната ефективност на сградите; насърчава задълбочения мониторинг на ефективността на разходите на оперативните програми въз основа на разходите за спестена единица CO_2; освен това счита, че Комисията следва да гарантира, че националните администрации спазват принципите на ефективност на разходите и ефективност с цел енергоспестяване при отпускане на пари от ЕС за проекти за реновиране;

37. призовава Комисията допълнително да улесни прибягването до публично-частни партньорства (ПЧП) като PF4EE, свързани с интелигентното и устойчиво финансиране, като идентифицира възможните местни инвестиционни концепции;

38. призовава Комисията да преразгледа правилата на ЕС в областта на държавните помощи, в т.ч. за инвестициите от МСП, с цел създаване на благоприятна рамка за мерки за енергийна ефективност и насърчаване на ИПР, включително инсталиране или преоборудване на системи за централно отопление чрез опростени процедури и подходящи прагове, както и схеми за бракуване на отоплителни уреди, работещи с изкопаеми горива, когато се заменят с индивидуално или колективно отопление, основаващо се на възобновяеми енергийни източници или на излишъци от отопление; подчертава обаче, че всяко преразглеждане на правилата на ЕС за държавните помощи трябва преди всичко да допринесе за равно третиране и засилена конкуренция;

Строителни технологии и строителни материали

39. подчертава необходимостта от намаляване на разходите, увеличаване на трайността, ефективността, надеждността и интегрираността за увеличаване на ИПР чрез създаване на отворени и конкурентни пазари за реновиране, промишлено произведени и устойчиви сглобяеми елементи, както и от признаване на потенциала на съществуващите технологии за интегриране на енергията от възобновяеми източници в строителните материали, които могат да се използват като многофункционални облицовъчни елементи за обновяване на съществуващия сграден фонд, както и от започване на серийно реновиране и реновиране по квартали; подчертава ролята на сглобяването на елементи извън обекта за ускоряването, мащаба и ефективността на разходите; отбелязва, че в държавите членки съществуват най-добри практики за реновиране на сгради от различни сегменти, които сега се нуждаят от възпроизвеждане и развитие в по-голям мащаб за постигане на резултати; подчертава ползата от увеличаване на усилията в областта на научните изследвания в тази област;

40. подчертава значението на гъвкавостта при избора на технологии, използвани за реновиране и строителство; счита, че всички налични технологии следва да се прилагат при подход, основан на целите, за да се ускори декарбонизацията на сградния фонд; подчертава, че използването на енергия от възобновяеми източници играе решаваща роля за такава декарбонизация; подчертава значението на използването на декарбонизирани централни системи за отопление и охлаждане с интегрирано съхранение за повече свързани и интегрирани общности; следователно призовава Комисията и държавите членки активно да насърчават и стимулират пълната интеграция на възобновяемите енергийни източници в строителния сектор;

41. призовава Комисията да подкрепи програмите за научноизследователска и развойна дейност за ефективни строителни материали и, като взема предвид социалната ситуация, призовава за изграждане на нискотарифна отоплителна система с енергия от възобновяеми източници в селските и отдалечените райони; посочва най-добрата практика на Дания по отношение на декарбонизацията на отоплението чрез мрежи за централно отопление, притежавани от общността и захранвани от слънчева топлина, термопомпи и биомаса;

([26]) Специален доклад № 11/2020 на Европейската сметна палата от 28 април 2020 г., озаглавен „Енергийна ефективност на сградите — все още не се акцентира достатъчно върху разходната ефективност“,https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=53483

42. подчертава необходимостта потребителите да бъдат информирани и стимулирани да заменят старите, неефективни технологии за отопление и охлаждане със съвременни, високоефективни и възобновяеми решения, особено когато се взема решение за замяна, като същевременно се отчита, че изкопаемите горива, и по-специално природният газ, понастоящем играят роля в отоплителните системи на сградите; призовава Комисията и държавите членки да предложат схеми за бракуване в съответствие с кръговата икономика и да използват етикети за енергийната ефективност и съвети по време на рутинните прегледи с цел ускоряване на заместването; призовава държавите членки да създадат пътна карта за постепенно извеждане от експлоатация на технологиите за отопление и охлаждане, основаващи се на изкопаемите горива, като част от техните НПЕК;

43. посочва водещата позиция на Европа в изграждането на интегрирани фотоволтаици; предлага технологиите за енергия от възобновяеми източници като цяло да бъдат признати за ключова стратегическа верига за създаване на стойност и освен това предлага европейска програма за соларни покриви за предстоящата вълна за реновиране;

44. подчертава важността на това първият принцип за енергийна ефективност да бъде внедрен във всички политики и мерки, също и за намаляване на енергийните нужди за отопление, охлаждане и топла вода и използването на енергия за осветление и вентилация, като същевременно остатъчното търсене се електрифицира чрез използване на енергия от възобновяеми източници, съчетано с термопомпи или ефективни местни топлофикационни и охлаждащи системи, ползващи енергия от възобновяеми източници, както и при управлението на натоварването и гъвкавостта;

45. посочва необходимостта от премахване на пречките, подобряване на достъпа до мрежата, включително, наред с другото, необходимостта от хармонизиране и опростяване на разрешителните за МСП, и подчертава необходимостта от планиране на ИПР с цел постигане на взаимодействия, например при достъпността на сградите, сеизмичната и противопожарна безопасност, електрическа мобилност (включително предварително окабеляване и пунктове за зареждане на електрически превозни средства), подобряване на устойчивостта на сградите спрямо изменението на климата, включително чрез създаване на зелени площи, покриви и стени, които подобряват управлението на водите и спомагат за увеличаване на градското биологично разнообразие;

46. припомня, че аспектите на пожарната безопасност следва да се вземат предвид по време на проектирането, подбора на материалите, изграждането, реновирането и експлоатацията на сгради с цел предотвратяване, откриване, ранно потушаване, евакуация, ограничаване, структурна безопасност и противопожарни действия, както и съответните компетенции на специалистите, участващи в проектирането, изграждането и реновирането;

47. счита, че енергийно ефективните сгради следва да бъдат здравословни, финансово достъпни, безопасни и устойчиви; подчертава значението на оползотворената енергия, устойчивостта на сградите, ефективното използване на ресурсите, топлинния комфорт, подобреното качество на въздуха, здравословния вътрешен климат, както и подходите, свързани с жизнения цикъл, в съответствие с кръговата икономика, а също и необходимостта от стратегията за устойчиво изградена среда, с която да се възприеме цялостен и интегриран подход; подчертава в този контекст значението на включването на пасивни и естествени елементи в проектирането и огромния потенциал на използването на строителни повърхности, като по този начин архитектурната среда се превърне в децентрализиран производител на енергия от възобновяеми източници, като същевременно се спестяват земя и ландшафтни площи;

48. подчертава необходимостта от подходящо управление и намаляване на отпадъците от строителство и разрушаване; отбелязва, че следва да бъдат създадени схеми за събиране и обратно приемане и съоръжения за сортиране, за да се гарантира подходяща и безопасна работа с всички строителни отпадъци, както и за рециклиране или повторна употреба на строителни материали, за безопасна работа, отстраняване и заместване на опасни вещества в потоците отпадъци с цел защита на здравето на обитателите и работниците, както и на околната среда; счита, че следва да се въведе система за етикетиране във връзка с кръговата икономика, основаваща се на екологични стандарти и критерии за материалите, свързани с техния потенциал за лесно и нискоенергийно повторно въвеждане във веригата за създаване на стойност, по-специално като се вземе предвид ролята на вторичните суровини; отбелязва, че съществуващият подход във връзка с декларацията за екологосъобразност на продукта трябва да бъде разширен и следва да бъде използван като източник на данни за механизмите за оценка на сгради, какъвто е например рамката „Level(s)“; призовава Комисията да предложи конкретни мерки по тези въпроси като част от плана за действие за кръгова икономика и от стратегията за устойчива архитектурна среда;

49. подчертава, че градовете ще бъдат изложени във все по-голяма степен на по-високи температури през лятото поради изменението на климата; освен това изтъква многобройните ползи от решенията за екологосъобразна инфраструктура за подобрението на качеството на въздуха, удобството и устойчивостта спрямо изменението на климата посредством значително намаляване на нуждите от енергия, спомагане за възстановяване на водния цикъл и подпомагане на биологичното разнообразие в градовете, като същевременно се допринася за спазването на принципите на кръговата икономика; призовава Комисията и държавите членки да стимулират използването на естествени и нисковъглеродни строителни материали и внедряването на „зелени“ покриви и стени, хладни повърхности и други пасивни технологии при основното реновиране на сгради и при строителството на нови сгради; призовава Комисията да вземе предвид тези съображения и да насърчава решенията за екологосъобразна инфраструктура и характеристиките на биологичното разнообразие в рамките на инициативата за вълна на реновиране;

50. припомня, че устойчивите строителни материали като сертифицираната дървесина са от съществено значение за постигането на нисковъглероден и дълготраен сграден фонд и че строителството отваря възможност за съхраняване на въглерод в строителни продукти на биологична основа в рамките на устойчивата наличност;

51. подчертава значението на преразглеждането на съществуващите хармонизирани стандарти, за да се обхванат показателите за устойчивост на строителните продукти, които следва да бъдат съгласувани с общия европейски подход за изчисляване на жизнения цикъл и съществуващите европейски стандарти, т.е. EN 15978 за сгради и EN 15804 за строителни продукти; подчертава, че при проектирането на реновиране трябва да се оптимизира енергийното и климатичното въздействие на целия жизнен цикъл на сградата в съответствие с целите на кръговата икономика, като се вземат предвид ефектите от производството, използването и проектирането за рециклируемост, рециклирането на строителни продукти и отпадъци и оборудването, необходимо за ремонтите; призовава Комисията да разгледа тези въпроси в стратегията за кръговата икономика и да преразгледа до 2021 г. Регламент (ЕС) № 305/2011 относно хармонизирани условия за пускане на пазара на строителни продукти ([27]), за да позволи доброто функциониране на вътрешния пазар на тези продукти и да възнаграждава технологичните изследвания и иновации в подкрепа на реновирането и изграждането на високо енергийноефективни сгради;

52. призовава Комисията да продължи да определя най-добрите практики за ИПР, за да се включват и сгради, които са част от историческото и културното наследство; признава спецификата и крехкостта на сградите, категоризирани като културно наследство, и счита, че в голяма част от случаите опазването на сградите и подобряването на енергийните показатели могат да бъдат съвместени, като същевременно подчертава, че реновирането на сградите, категоризирани като културно наследство, следва винаги да се извършва в съответствие с националните правила за опазване, Венецианската харта от 1964 г. за опазването и реставрацията на паметници и забележителности и оригиналната архитектура;

53. подчертава необходимостта от гарантиране на реално енергоспестяване чрез проверка от сертифицирани експерти и контрол на енергийните характеристики след реновиране, тъй като това ще осигури висококачествени реновации, подобрени възможности за инвестиции и по-висока ефективност на разходите ([28]);

54. призовава държавите членки да увеличат максимално и насърчат повторната употреба, рециклирането и възстановяването на материали, включително в своите стратегии за възлагане на обществени поръчки и при публично финансираните реновации и строителни проекти, примерно чрез преразглеждане на целите на Зелените обществени поръчки ([29]) и чрез оптимизиране на енергийната ефективност, екологичните и социалните критерии за реновиране на сградите, като същевременно гарантират равнопоставеност при публичните търгове; припомня значението на строителните материали на местно равнище с цел запазване на строителните традиции, осигуряване на материали, които са най-добре пригодени за климатичните условия във всеки регион, както и за намаляване на емисиите и транспортните разходи;

Стандарти, умения и здравословни сгради

55. подчертава значението на съпътстващите ползи на изискването за реновиране с праг на задействане, тъй като такива изисквания не само водят до икономии на енергия, но и повишават стойността на имотите и предоставят подпомагане за преодоляване на пречки като разделените стимули; счита, че следва да се даде приоритет на основното, в т.ч. поетапно, реновиране на сградите с най-лоши показатели, по-специално чрез установяване на минимални стандарти за енергийна ефективност (MEPS), които са от съществено значение за инвестициите в реновирането и следва да се прилагат хоризонтално, като се основават на съществуващите национални енергийни етикети; счита, че подобни мерки са от полза за обитателите и биха могли да помогнат за извеждане на гражданите от енергийната бедност ([30]); наблюдава ниските равнища на основни реновации при очаквана норма от 0,2 %; предлага да се разгледа и въведе минимален процент на реновиране, за да се постигнат целите за неутралност по отношение на климата до 2050 г.;

56. подчертава, че постепенно затегнатите минимални стандарти за енергийна ефективност, когато са правилно планирани и поетапно въведени, спомагат за осъществяването на дългосрочни стратегии за реновиране и създават инвестиционна сигурност на пазара, особено ако са придружени от изграждане на капацитет, персонализирани съвети, техническа помощ и финансова подкрепа;

([27]) Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 5).

([28]) Европейска сметна палата, op. cit.

([29]) Съобщение на Комисията от 16 юли 2008 г., озаглавено „Обществени поръчки, насочени към една по-добра околна среда“ (COM(2008)0400).

([30]) Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите, стр. 95 — 97, (SWD(2016)0414).

57. призовава за по-силен подход, основан на доказателства, който чрез използването на надеждни и подсилени данни ще позволи точното оценяване на енергийната ефективност в сградите и на икономически ефективните мерки, като насърчава равните условия за „най-добри практики“ в икономически ефективните решения в ЕС;

58. е убеден, че въвеждането на паспорт за реновиране на сградите за засилване, координиране и проследяване на постоянното подобряване и наблюдение на обхвата на реновирането и енергийните характеристики е от полза на собствениците на жилища, операторите на сгради и наемателите, които следва да имат достъп до паспорта за реновиране. подчертава, че този паспорт за реновиране следва да бъде общ инструмент на ЕС, адаптиран към националните и регионалните особености с цел справяне с предизвикателствата, породени от разнородността на сградния фонд, и в съответствие със съществуващото сертифициране за енергийните характеристики на сградите;

59. подчертава важността на консолидирането на информацията за сградите в единен цифров инструмент; счита, че този инструмент следва да включва потенциала на материалите по отношение на кръговата икономика, оценката на факторите за качеството на въздуха в закрити помещения, включително от гледна точка на здравето и безопасността, и надеждни показатели въз основа на съществуващите инструменти и стандарти в областта на околната среда;

60. подчертава важността и потенциала на Фонда за справедлив преход в контекста на плана за възстановяване след кризата, свързана с COVID-19, за обучението и квалификацията на работниците в секторите на строителството и реновациите, както и за повишаване на уменията и преквалификация на работниците в засегнатите региони, включително цифровизация на дружествата за прехода към неутрална по отношение на въглеродните емисии икономика;

61. подчертава, че проектите за реновиране следва винаги да водят до изграждане на здравословни и защитени от мухъл сгради, като се взема предвид качеството на закритата среда (IEQ); подчертава, че преразглеждането на стандартите за качеството на въздуха, топлинни условия и други аспекти, свързани със здравето и комфорта в закрити помещения, включително достатъчна дневна светлина и механично проветряване, допринася за здравето и производителността на ползвателите на сградите и укрепва техните работни или обучителни резултати, като осигурява също значителни икономии по отношение на благосъстоянието и по този начин води до намаление на публичните разходи на държавите членки и до облагодетелстване на икономиката на ЕС и нейните граждани като цяло;

62. подчертава необходимостта от осигуряване на подходящо равнище на ноу-хау за поддръжка и използване на сградите от специалисти и обитатели на сградите, включително промяна в поведението с оглед пълно извличане на ползите от повишаването на енергийната ефективност;

63. призовава Комисията да стартира инициатива на ЕС в областта на уменията и осведомеността в сектора на реновирането и строителството, която да включва измерение, свързано с пола, с цел ангажиране със заинтересованите страни по отношение на преквалификацията, повишаването на квалификацията и изграждането на капацитет, с акцент върху заетостта, по-специално за привличане на млади хора за работа в сектора на реновирането; подчертава, че гарантирането на качеството, съответствието и безопасността изисква специалистите, участващи по време на етапите на проектиране и строителство/реновиране, да притежават подходящи компетенции и умения, като това е в сила и за посредниците, като например монтажници, архитекти или изпълнители; призовава държавите членки да разработят национална стратегия за подобряване на уменията в строителния сектор с акцент върху енергийната ефективност, устойчивостта и кръговия характер на материалите, пасивните техники, интеграцията на възобновяемите източници на енергия, включително собственото потребление и цифровите решения, и да предоставят специфична подкрепа на работниците в микро-, малките и средните предприятия;

64. призовава Комисията да подкрепя уменията и иновациите за ИПР чрез Фонда за справедлив преход, насочени действия по програма „Мария Склодовска-Кюри“ и програма „Еразъм+“ и да създаде мисия „Хоризонт Европа“ за реновиране на общности и квартали, както и Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) да насърчава и прилага алианс за стратегически умения за строителния сектор, който да има за цел да разработи и предостави общо съдържание за обучение за справяне със съществуващите пропуски в уменията; също така призовава отделните лица, предприятията и организациите да се възползват от пилотната програма за гарантиране на умения и образование и подобни схеми за обучение, повишаване на уменията и образование в секторите, свързани с реновирането;

65. призовава Комисията до 2022 г. да публикува задълбочени оценки относно типовете сгради, ползвателите и собствениците, както и да изготви законодателна рамка за въвеждането на минимални стандарти за енергийна ефективност, които трябва поетапно да бъдат затегнати в съответствие с целта за 2050 г.; подчертава, че такива стандарти биха спомогнали за прилагане на пътя към декарбонизиран сграден фонд с висока енергийна ефективност най-късно до 2050 г. и могат да дадат видимост и сигурност на пазара по отношение на трансформацията на съществуващия сграден фонд; подчертава, че минималните стандарти за енергийна ефективност на национално равнище следва да бъдат придружени от цялостен пакет мерки на политиката, включващи най-малкото информация и предоставяне на персонализирани съвети на гражданите и подходяща финансова подкрепа;

66. призовава Комисията и държавите членки да въведат до 2025 г. ускорени цифрови паспорти за реновиране на сградите, включващи раздел, който предоставя информация относно подобреното качество на въздуха в помещенията и здравословността на сградите;

67. призовава Комисията да разработи „европейски калкулатор за климата“ (ЕКК) като част от „вълната на реновиране“, който ще осигурява точно и лесно разбираемо етикетиране на строителни материали, продукти и услуги, свързани с реновирането на сградния фонд на ЕС до 2050 г.; подчертава, че ЕКК следва да осигури равнопоставени условия за ключовите участници, които са част от или са свързани с отпечатъка на парникови газове на ИПР в сградния фонд на ЕС и че такъв „всеобхватен подход“ би проправил пътя към положителни поведенчески въздействия от гражданите, промишлеността и МСП в ЕС; подчертава, че концепцията трябва да се основава на принципите на кръговата икономика и на жизнения цикъл, за да се стимулира търсенето на благоприятни за климата стоки, „произведени в Европа“, като се укрепи конкурентоспособността на строителния сектор в ЕС; предлага Комисията да използва вече известни научни методи при изчисляване на емисиите на парникови газове, например като черпи вдъхновение от своя „Продуктов отпечатък върху околната среда“;

68. призовава предстоящото преразглеждане на ДЕЕ да включи засилена амбиция в членове 3, 5 и 18 и да разработи нов подход за определяне на строителните стандарти, в съответствие с целите на ЕС в областта на енергетиката и климата, при преразглеждане на ДЕХС;

69. призовава Комисията да преразгледа въздействието на сертификатите за енергийна ефективност (СЕЕ) в държавите членки и да укрепи съществуващите разпоредби; отбелязва, че надеждността, последователността и съпоставимостта на СЕЕ в целия ЕС следва да бъдат подобрени, така че те да могат да се превърнат в надежден пазарен инструмент за оценка на ефективността и качеството на сградите, особено за финансовия сектор;

Цифровизация и надеждни данни

70. счита цифровизацията за фактор, способстващ за активното участие на гражданите в енергийната система чрез разпределено производство, съхранение, гъвкавост и секторна интеграция и свързване; подчертава ролята на цифровизацията и данните за ускоряването на планирането, изпълнението, контрола и наблюдението на резултатите от плановете за реновиране, както и за по-ефективното планиране и управление на енергетиката;

71. призовава Комисията да разгледа надеждността и липсата на данни, свързани със сградите, и да вземе предвид как по-нататъшното използване на цифровизацията може да допринесе положително, за да се гарантира силен подход, основан на доказателства, при приемането на политики, свързани с енергийната ефективност и реновирането; признава необходимостта от цифровизиране на националните бази от данни за сертификати за енергийни характеристики, данни за сградите и друга строителна информация, която да бъде налична при подаването на заявление за цифров паспорт за сгради и други приложения за интелигентни сгради;

72. приема „интернет на нещата“ като средство за измерване на реалното въздействие на реновирането върху енергийните характеристики на сградите и като средство за мащабни икономически ефективни стратегии за реновиране; подчертава потенциалната роля, която интегрираният изкуствен интелект може да играе в анализа на данните и в мониторинга, управлението и регулирането на потреблението на енергия в сградите;

73. счита, че цифровизацията на сградите и строителните технологии са ключови двигатели за по-голяма енергийна ефективност; приканва всички местни, регионални, национални и европейски участници да играят активна роля в насърчаването на цифровизацията;

74. подчертава ползите от мрежи за комуникационна инфраструктура с много голям капацитет за насърчаване на интелигентни домове, за каквито се приемат интегрираните в една по-широка цифрова енергийна екосистема, даваща възможност на сградите да се възползват от интелигентни функционални възможности и да предоставят такива, и позволяваща енергийна интеграция и икономии в различни сектори на икономиката, включително оптимизация на потреблението и оптимизиране на използването на енергия в сградата, като например интелигентни уреди, домакински уреди за автоматизация, електрически термопомпи, акумулаторно съхраняване, зарядни точки за електрически превозни средства и интелигентни измервателни уреди, наред с други цифрови технологии; приветства целта на ревизираната ДЕХС да популяризира още повече технологиите за интелигентни сгради, чрез показател за степента на готовност на сградите да ползват интелигентни технологии (SRI) като подкрепящ инструмент за оценяване на готовността на сградите за интелигентни решения и повишаване на информираността на собствениците на сгради и обитателите относно ценността на системите за автоматизация и управление на сгради (АУС) за цялостните характеристики на сградите, чиито приложения съгласно членове 14 и 15 следва да бъдат разширени;

75. подчертава значението на интелигентните мрежи за способстване на ефикасното интегриране на възобновяемите източници на енергии в електроенергийните мрежи и насърчава търсенето на нови възможности с интерфейси с оператори на преносна система (ОПС) и оператори на разпределителна мрежа (ОРМ) за по-добра енергийна ефективност и електроенергийни услуги; подчертава, че интелигентните сгради, свързани с нано- или микромрежи, могат да гарантират подобрена стабилност на електрозахранването и наличие на отоплителни/охладителни системи;

76. подчертава, че жилищното настаняване и правата на потребителите изискват социални гаранции, защита на данните, зачитане на личния живот и съгласие в съответствие с Общия регламент относно защитата на данните; подчертава, че цифровите решения, предоставени по време на реновирането, следва да бъдат интуитивни, опростени и оперативно съвместими, а инсталирането им трябва да е придружено от необходимото обучение, информация и помощ за обитателите; подчертава потенциала на неинвазивните цифрови технологии в това отношение;

77. призовава Комисията да направи оценка на необходимостта от преразглеждане на изискванията за инфраструктурата за зареждане в ДЕХС; подчертава, че инфраструктурата за интелигентно зареждане е предварително условие за увеличаване на чистата електромобилност;

Вълна на реновиране

78. разглежда вълната на реновиране като възможност за постигане на енергийноефективен и неутрален по отношение на климата сграден фонд до 2050 г. чрез план за действие за ИПР с акцент върху общностите, особено за тези, които живеят в енергийна бедност, и за осигуряване на здравословни, достойни, финансово достъпни и енергийно ефективни сгради, където хората могат да достигнат пълния си потенциал в съответствие с Европейския зелен пакт и целта за нулеви нетни емисии за 2050 г., която може да бъде осъществена в пълно взаимодействие и с новата промишлена стратегия за Европа, стратегията за МСП за устойчива и цифрова Европа, стратегията за кръгова икономика, механизма за справедлив преход и инструментите за възстановяване, както и стратегиите за подготвяне на Европа за цифровата ера;

79. изразява убеждение, че вълната на реновиране може да смекчи въздействието на извънредното положение, свързано с COVID-19, чрез стимулиране на националните и местните икономики и, например, насърчаването на висококачествени и основни работни места в сектора на строителството и възобновяемите енергийни източници и подкрепата на работниците в микро-, малки и средни предприятия, които съставляват 97 % от сектора, като в крайна сметка се създадат многобройни възможности и различни ползи, които могат да бъдат постигнати чрез подобряване на енергийната ефективност на европейския сграден фонд, включително съпътстващи ползи за обществото и околната среда; подчертава, че вълната на реновиране може да играе важна роля за устойчивото възстановяване и може да бъде от основно значение за всички планове за възстановяване след-COVID-19; поради това подчертава, че Комисията не следва да забавя това предложение и следва да отговаря за предоставянето на преглед на всички налични възможности за финансиране;

80. изисква амбициозно прилагане на Пакета за чиста енергия; подчертава ролята на НПЕК за максимално увеличаване на възможностите в строителния сектор; потвърждава своята решимост да следи отблизо изпълнението на тази и всички останали разпоредби и призовава Комисията да гарантира прилагането на мерките, включени в преразгледаната ДЕХС;

81. призовава Комисията да направи първия принцип за енергийна ефективност централен за процеса на реновиране на сградите в ЕС, в съответствие с Регламента за управление на енергийния съюз;

82. приветства дългосрочните стратегии за реновиране на държавите членки, които определят като основни етапите до 2030 г. и 2040 г. за постигане на целта за неутралност по отношение на климата; изразява своята загриженост относно значителните закъснения от страна на някои държави членки да представят своите дългосрочни стратегии за реновиране; приканва тези държави членки да използват възможността да спазят своите правни задължения по ДЕХС и да представят закъснелите дългосрочни стратегии за реновиране; насърчава правителствата да прилагат иновативни политики за активно включване на гражданите в програми за енергийна ефективност; счита, че ДСР следва да бъдат признати като основен инструмент за планиране, измерване на напредъка и постигане на целите в областта на енергийната ефективност;

83. подчертава, че декарбонизиран сграден фонд с висока енергийна ефективност следва да бъде постигнат чрез значително намаляване на потреблението на енергия с прилагането на силни и подпомагащи енергийната ефективност политики, като същевременно се покрият остатъчните нужди с енергия от възобновяеми източници; подчертава, че реновирането на сградите следва да бъде интегрирано с по-широки усилия за декарбонизиране на енергийната система и да върви ръка за ръка с инвестиции, например в ефективни районни енергийни мрежи и термопомпи, като се използва

системен/районен подход, който интегрира всички потенциални мерки за ефективност, като например възстановяване на излишната топлина; подчертава необходимостта държавите членки да определят конкретни действия за реализиране на идентифицирания потенциал за когенерация с висока ефективност и централно отопление; подчертава, че този системен подход е необходим, за да се постигне преход към изцяло основана на възобновяеми източници икономика с висока енергийна ефективност, и да се гарантира привеждане в съответствие с целта за ограничаване на глобалното затопляне до под 1,5 °C;

84. приветства съобщението на Комисията за насърчаване на реновирането в училища, болници и жилища за нуждаещи се, в частност на обществения сграден фонд, който често е в най-лошо състояние; същевременно подчертава предизвикателството да се намери решение на проблема с големия жилищен сграден фонд, който съставлява 75 % от застроената площ в ЕС;

85. изразява съгласие с анализа, че има голям брой ползи, които съпътстват реновирането за енергийна ефективност на сградите като например подобрено учене, по-бързо възстановяване и изваждане на хората от енергийна бедност; посочва подобреното качество на въздуха на закрито и на открито, намаляването на емисиите, повишаването на енергийната ефективност, подобрения топлинен комфорт и намаляването на зависимостта от внос; призовава за систематично включване на тези ползи в ИПР;

86. призовава държавите членки да започнат междусекторни, специфични за отделните държави и съобразени с конкретните нужди комуникационни кампании относно многобройните възможности и различни ползи, получени чрез подобрена енергийна ефективност на сградния фонд, както и да предоставят информация относно възможностите за „обслужване на едно гише“ и възможностите за финансиране, включително от равнище ЕС;

87. призовава Комисията да включи в новото и преразгледаното законодателство на ЕС мерките, съпътстващи вълната на реновиране, и да преразгледа целите за 2030 г в областта на климата и енергетиката, като се придържа изцяло към принципите на субсидиарност и икономическа ефективност, за да благоприятства взаимодействията между отделните законодателни актове и насочването им по пътя към постигането на неутралност по отношение на климата, като същевременно гарантира, че мерките за енергийна ефективност, в т.ч. реновирането на сгради, са интегрирани като ключова политика за запълване на пропуските в целите за 2030 г.; подчертава необходимостта от финансова подкрепа за гарантиране на достъпността на жилищата за собственици и наематели;

88. призовава Комисията да направи оценка на ДСР и да отправи препоръки към държавите членки, в които се изтъкват както съществуващите пропуски, така и най-добрите практики; призовава държавите членки да следят за изпълнението на дългосрочните стратегии за реновиране (ДСР) и да ги преразглеждат на всеки 5 години в съответствие с цикъла на глобален преглед на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК) и нейната подсилена структура, за да се гарантира постигането на целта за високо енергийно ефективен и неутрален спрямо изменението на климата сграден фонд; призовава държавите членки да приемат ДСР като инструмент за определяне на икономически стимул и път за възстановяване, което изисква тяхното амбициозно, подробно и спешно финализиране; призовава държавите членки, които все още не са направили това, да представят по спешност своите ДСР;

89. призовава за включване на строителния сектор и сектора за реновиране и особено на микро-, малки и средни предприятия в пакетите за възстановяване; призовава в плана за икономически стимули да се даде приоритет на инвестициите в реновиране на сгради, насочени към високо енергийно ефективен и основан на възобновяемите енергии сграден фонд;

o

o o

90. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на всички институции на ЕС и на държавите членки.